

УДК 7.012: 721 (045)

Л. Р. Гнатюк,
канд.арх., доц.С. Б. Гупаловська, О. І. Гузь, Н. І. Дубровська,
студенти 4-го курсу, НАУ

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОСТОРУ ОФІСНИХ ПРИМІЩЕНЬ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ

Анотація: стаття присвячена проблемі організації простору в офісних приміщеннях соціального спрямування. Дослідження проведено на основі специфіки діяльності соціальних установ, аналізі прототипів офісних приміщень даного спрямування, огляді нових тенденцій в дизайн-проектуванні, ознайомленні з особливостями впливу кольору та форми на працездатність. Визначено особливості організації простору офісних приміщень соціального спрямування.

Ключові слова: соціальна сфера, функціональна зона, кольорова гама, форма, психологічний вплив, прототип.

Постановка проблеми. Організація простору офісних приміщень соціальної організації потребує скрупульозного розуміння спрямування його діяльності: зростаючу тенденцію гуманізації суспільства, перебудови його на засадах солідарності та соціальної підтримки людей, які її потребують.

Аналізуючи офісні приміщення, що функціонують на даний момент в Україні (рис.5) розкрились проблеми неефективності планування, оформлення та розстановки меблів, що прямим чином впливає на успішність організації. Через це, проблема постає в проектуванні офісу з найвищими показниками комунікативних та естетичних властивостей.

Аналіз останніх досліджень. Проблематику вирішення соціальних офісів у своїх працях описували такі автори як Холостова Е.І., Яркіна Т.Ф., Бочарова Є.Г. Особливості офісних меблів та їх ергономічні властивості виділив Єфімов А.В., а кольорове вирішення, найбільш придатне для робочого середовища представив у своїй праці Люшер М.

На жаль, на сьогодні тема організації простору приміщень соціального спрямування не є достатньо розкритою. Але саме від оформлення інтер'єрів даного типу залежить успіх благодійної праці і соціальної роботи загалом.

Формулювання цілей статті. Виявити особливості організації простору в проектуванні офісу соціального спрямування.

Основна частина. Офісні приміщення соціальної сфери – одні з найбільш затребуваних категорій простору, що призначені для активної

професійної діяльності. Грамотно спроектовані і побудовані адміністративні будівлі являються високорентабельними: підвищують результативність праці, якість переговорів та угод.

Організації, які займаються соціальними послугами мають виконувати задачі, що співпадають з основними функціями суспільства. Офіціальні цілі представляють собою пропозиції законодавства та політичної лінії в області соціальної підтримки на мову програмних дій, які містять ціннісні уподобання, а також ідеологічні і теоретичні представлення про проблеми та потреби людей.

Оскільки необхідно задовільняти запити різних цільових груп та відповідати на запити клієнтів, які належать до різних контингентів, організації, як правило, мають декілька цілей. Вони поділяються на: транзитивні (перехідні) та рефлексивні [1].

Внутрішнє оздоблення приміщення значно впливає на тих, хто в ньому довгий час знаходиться. Численними медичними дослідженнями доведено, що колірна гамма і форма навколишніх предметів чинять помітний вплив на працездатність і стиль мислення людини [2]. Цього неможливо досягти без сприятливого психологічного середовища, яка досягається, в першу чергу, грамотно підібраним оформленням офісного приміщення.

Поділ праці та координація є ключовими аспектами внутрішньої організаційної структури і припускають цілеспрямований контроль за ходом роботи, який дозволяє підтримати її ефективність. Організаційна структура являє собою адміністративний механізм, призначений для того, щоб збалансувати диференціацію, породжену розділом праці, з інтеграцією і координацією, необхідних для виконання поставлених задач. Одним з найважливіших аспектів структури являється централізація — комбінація зосереджень і розподілу повноважень в прийнятті рішень в організації. В соціальних організаціях проблема влади і стилю управління ускладнюється невизначеністю цілей програм і застосовуваних методів, частою зміною персоналу і клієнтів. Ці організації являють собою "вільно сконструйовані системи", компоненти яких не досить ретельно підганяються один до одної.

Актуальними в плануванні сучасного офісу є мобільні перегородки, з їх допомогою можна швидко переобладнати приміщення для термінової наради або конфіденційної зустрічі [4]. Широко використовуються мобільні робочі місця, що одночасно є тумбами, стійками, трибунами для презентацій і візками на колесах.

Численними дослідженнями доведено, що колірна гамма і форма навколишніх предметів роблять помітний вплив на працездатність і стиль мислення людини. Цього неможливо досягти без сприятливої психологічної

обстановки, яка досягається, в першу чергу, відповідно підібраним оформленням офісного приміщення.

У цілому, під час роботи найбільш оптимальні жовто-зелені тони в різних поєднаннях і відтінках. Під час їжі переважні оранжево-червоні тони, а в години відпочинку важливий не стільки тон, скільки динаміка фарб [3].

Блакитний колір сприяє кращому засвоєнню інформації та встановленню дружніх взаємин, тому його рекомендується використовувати в приміщеннях для переговорів. Зелений колір заспокійливо діє на нервову систему, знімає головний біль, тому його рекомендовано використовувати у залах очікування[3]. В соціальній діяльності одним з найважливіших факторів у взаємовідносинах з людьми є довіра, отже офіси організацій даного типу зобов'язані її випромінювати. Майже всі досліджені аналоги офісів мають в оформленні інтер'єру блакитні або зелені кольори. Також, в організаціях соціального направлення часто функціонує кабінет психолога і саме там використання цих кольорів в оформленні інтер'єру буде найбільш актуальним.

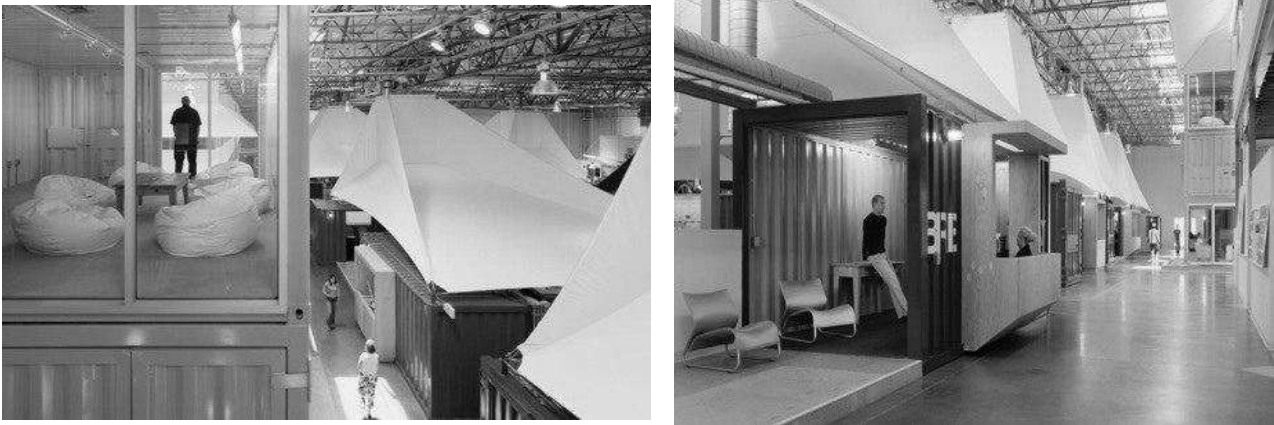
Для робочого приміщення потрібно використовувати з розумінням підібрані матеріали та форми. Тільки тоді інтер'єр робочого простору соціальної сфери буде відповідним: розташовуватиме до праці, викликатиме довіру відвідувачів та меценатів.

Сама форма об'єктів також несе наступний підсвідомий вплив:

- квадратні форми сприяють відносинам конкуренції та суперництва між людьми, рівними по положенню;
- прямокутні викликають відчуття нерівності;
- округлі ж форми створюють атмосферу неофіційності та невимушеності, саме тому цей варіант є найоптимальнішим варіантом для офісів соціального типу [2].

Існують приклади вдалого і не зовсім вдалого оформлення інтер'єрів соціальних організацій. Пропонуємо розглянути і проаналізувати їх з метою розуміння сучасних тенденцій розвитку дизайну інтер'єрів офісів даного типу.

Проект офісу благодійної організації Pallota Teamworks було розроблено компанією Clive Wilkinson Architects в 2002 р. (рис. 1). Через обмеженість бюджету, робочий простір було організовано в складовому приміщенні, кабінети та переговорні локалізовані в звичайних вантажних контейнерах. Бюджету не вистачало навіть на повноцінну систему кондиціонування, саме тому дизайнерами було прийняте рішення замість охолодження всього простору розмістити контейнери в місцях вільного кондиціонування. Дизайн виконано в урбаністичному стилі з використанням кольорових акцентів, симетрії та конструктивізму. Штаб-квартира Pallotta TeamWorks отримала національну нагороду AIA.

Рис.1 Офіс благодійної організації *Pallota Teamworks*, Лос-Анжелес, 2002

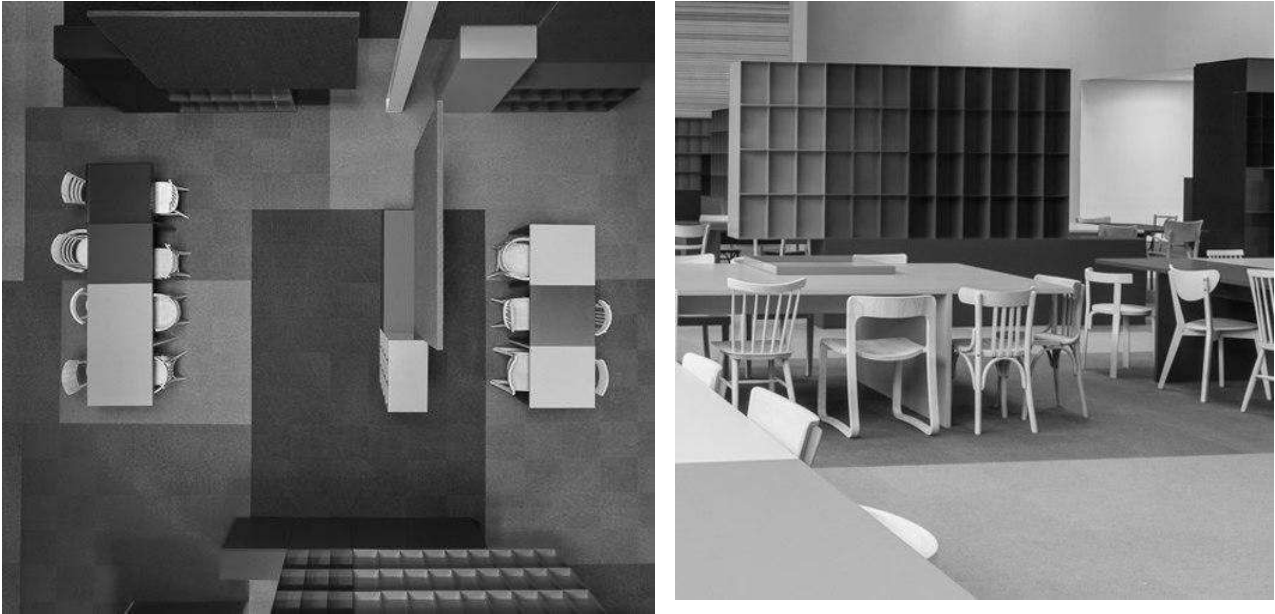
Дизайнери Хелле Йонгеріус та Рему Коолхаасу виконали редизайн лаундж-зони офісу ООН в Нью-Йорку (рис.2).

Рис.2 Лаундж-зона в офісі ООН, Нью-Йорк, 2013

Інтер'єр створено футуристичним та ностальгічним, з елементами стилю 50-х років. М'які кольори, плавні форми, та використання екологічно чистих матеріалів — все в руслі останніх трендів. Даний проект є подарунком від нідерландського уряду всесвітньо відомій організації ООН. Інтер'єр складається з продуманих дрібниць, які в результаті являють собою велику картину. Плетені штори ручної роботи були прикрашені 30 000 глиняних кульок, кольорові стільці *UN Lounge Chair* в богемному стилі виконані під замовлення, а столи з перегородками в формі напівсфер дозволяють трохи усамітнитися в цьому відкритому просторі. Приміщення повністю відповідає ергономічним та естетичним нормам.

Німецька дизайнерська фірма *i29* запропонувала ідею для офісу компанії *Combiwerk Delft* (рис.3), що займається наданням робочих місць людям з обмеженими можливостями (фізичними, психологічними та інтелектуальними).

Рис.3 Офіс Combiwerk Delft

Ідея полягала в тому, щоб виконати зонування великої площі (майже 4000 м²) за допомогою яскравих кольорових акцентів.

Всього в інтер'єрі використано чотири кольори — червоний, синій, зелений та оранжевий, не рахуючи основного сірого кольору, який домінує на стелі та підлозі.

Офіс побудовано на грі контрастів в поєднанні з правильними симетричними формами. Дизайнери сподіваються, що таке оформлення дозволить особам з особливими потребами набутися почуття самоповаги, яке необхідно для нормального життя в соціальному середовищі.

Ще одним прикладом офісу соціального спрямування є лондонський філіал організації LivingSocial (рис.4).

Офіс розміщується на двох рівнях та включає в себе конференц - зали, зону відпочинку, кімнати зустрічі з клієнтами, зону роботи офісних працівників та міні кухню.

Прагнення дизайнерів — за допомогою яскравих кольорних прийомів урізноманітнити прямі форми офісних об'єктів. Наприклад, в кімнаті зустрічі з клієнтами використані художні елементи стилізованих хмар.

Позитивні моменти, які можна відзначити при аналізі цього офісу: зонування приміщення за допомогою скляних перегородок, гарне освітлення, ергономічність, переважаючий білий колір, гра контрастів, використання простих для сприйняття форм та елементів декору, сучасний дизайн.

Загалом обстановка соціальної служби невимушена та позитивно впливає на психіку гостей та робітників установи.

Рис.4 Офіс LivingSocial, Лондон

Негативним прикладом дизайн-вирішення в проектуванні простору окремих благодійної організації можуть слугувати офіс «Україна третього тисячоліття», який функціонує на даний момент на території нашої держави (рис. 5).

Рис. 5. Приклад офісу соціального спрямування, що потребує змін

Нажаль, більшість приміщень перебувають у аварійному стані (стелі, що протікають, щілини у вікнах, дверях), непродумане використання площі

(більшість території віддається під склади для речей, що не мають перспективи збуту), місця для комунікації з відвідувачами ніяк не розділені із робочою зоною, використання найдешевшого радянського облицювання та негармонійних поєднань форми, світла та кольору – все це відіграє негативну роль у візуальному сприйнятті інтер'єру відвідувачами (меценатами, спонсорами і т.д.). Критиці також можна піддати кухонні зони цих приміщень: порушення ергономічних вимог («трикутник» відстані перебільшує норму), недоречне кольорове вирішення та декорування інтер'єру (штучні квіти, паперові гірлянди, радянські розписи та ін.).

Усі ці приміщення потребують капітального ремонту та подальшого перепланування і переоблаштування відповідно до виявлених особливостей організації простору в офісах соціального спрямування (табл. 1).

Таблиця 1.

Особливості організації простору в офісах соціального спрямування

Сфера	Проблема	Пропозиція щодо вирішення
Ергономіка	Невідповідність розмірним нормам	Скрупульозна розстановка меблів та обладнання з дотриманням усіх вимог
Ергономіка	Незручність кухонної зони	Урахування «трикутника» відстані при розстановці фурнітури.
Функціональне зонування	Проблеми з паркуванням	Проектування зони паркування

Продовження таблиці 1.

Функціональне зонування	Неефективна експлуатація території	Розділення на зони: - очікування; - індивідуального консультування; - робоча; - мультимедійна; - адміністративна; - матеріальної допомоги; - склад; - архів;
	Скупчення організацій різного спрямування на одній території	Чітке розмежування різнопланових зон прийомами візуального сприйняття.
Технічне забезпечення	Погана шумоізоляція	Використання звукоізолюючих матеріалів
	Відсутність якісної вентиляції та кондиціонування	Встановлення якісних систем повітрообміну
	Недостатнє забезпечення обладнанням для осіб з обмеженими можливостями	Проектування пандусів, ліфтів (за потребою), поручнів.
Матеріали	Неякісні матеріали оздоблення.	Обирання матеріалів з розумним співвідношенням ціни та якості. Не оминаючи їх естетичності.
Декор	Невідповідність кольорової гами	Підбір кольорових співвідношень з урахуванням необхідного психологічного впливу.

Висновки. Організація простору офісу соціального спрямування на пряму залежить від організації його функціональних зон. Такі офіси мають непостійну структуру діяльності та змінний колектив співробітників та клієнтів. Вирішити цю проблему дозволяє мобільне планування приміщення та наявність меблів, які мають декілька застосувань. Інтер'єр має бути простим та лаконічним.

Перспективи подальших досліджень. Планується проведення поглиблених досліджень архітектурно–планувальних та художніх рішень в офісах соціального напрямку з подальшим вдосконаленням форми, освітлення, меблювання для покращення соціальної роботи, враховуючи особливості даного напрямку діяльності.

Література

1. Нойферт Е. Строительство и проектирование / Е.Нойферт. – М.: Стройиздат, 1991.–355с.

Ефимов А. В. Специальное оборудование интерьера / А. В. Ефимов, М. В. Лазарева, В. Т. Шимко. – М.: Архитектура–С, 2008 – 120с.

3. Люшер М. Психология цвета / М. Люшер. – М., 2006. – 38с.

4.Калашникова Т.Г. Информационные технологии в дизайне / Т.Г. Калашникова. – Таганрог: Изд–во ТРТУ, 2005. – 350с.

Аннотация

Статья посвящена проблеме организации пространства в офисных помещениях социального направления. Исследование проведено на изучении специфики деятельности социальных учреждений, анализе прототипов офисных помещений данного направления, обзоре новых тенденций в дизайн-проектировании, ознакомлении с особенностями влияния цвета и формы на работоспособность.

Ключевые слова: социальная сфера, функциональная зона, цветовая гамма, форма, психологическое воздействие, прототип.

Abstract

The article is devoted to the organization of space in the offices of social direction. The study was conducted on the study of the specifics of the social institutions, the analysis of the prototypes of this area offices, viewing of new trends in design engineering, become familiar with the impact of color and form of on working capacity.

Keywords: social, functional area, colors, shape, psychological effects, the prototype.